

žalovaného, postarati se o uzavření a oddělení svého prostoru po levé straně hlavního vchodu. Jsoucnost byť i zbořeně příhrady není předpokladem použití Šu 858 obč. zák., jak ze znění třetí věty tohoto ustanovení zřejmo. Místní zvyk, ohraditi prostor po levé straně hlavního vchodu, nelze považovati za zvyklost (právní obyčej) ve smyslu Šu 10 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímu dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., nelze přiznati oprávnění. Předpis Šu 858 obč. zák. stanoví povinnost výhradního držitele (vlastníka) neuzavřeného prostoru, postarati se o to, by prostor ten byl uzavřen a by z neuzavřenosti prostoru nevznikla škoda sousedovi; o nějakém omezení práva vlastnického nemůže proto býti řeči. Poněvadž každé stavení směrem od hlavního vchodu má dvě strany a když oba sousedé z jedné a téže strany své volné prostory uzavřou, prostory ty jsou směrem k sousedovi plně uzavřeny, nemůže býti pochyby, že ustanovení zákona, že vlastník jest povinen pečovati o oddělení svého prostoru od prostoru sousedova po pravé straně od svého hlavního vchodu, má za účel uzavření volných prostorů mezi sousedy docíliti, a že v tomto účelu a nikoli v ustanovení pravé strany od hlavního vchodu těžiště tohoto zákonného ustanovení spočívá. (Randa: Vlastnictví.) V důsledcích toho soud odvolací, zjistiť, že v Š. v těch místech, kde stavení stran se nalézají, jest zvykem rozhraničovati, t. j. uzavíratí prostory po levé straně od hlavního vchodu, nemůže žalovaný tvrditi, že jest proti zákonnému předpisu ve svém právu vlastnickém omezován, když se mu ohrazení jeho prostoru po levé místo po pravé straně od vchodu do stavení ukládá, neboť, když je zvykem v Š., že vlastníci stavení po levé straně své prostory proti sousedu ohražují, žalovaný ohrazením svého prostoru po levé straně jen vyhoví své zákonné povinnosti k uzavření svého prostoru jen po jedné straně k sousedovi a druhá strana jeho prostoru plotem sousedovým rovněž po levé straně postaveným bude uzavřena a tak uzavření volného jeho prostoru na obě strany k sousedům a zamezení škody z neuzavřenosti prostoru, které zákon především má na mysli, bude docíleno. O nějaké možnosti obcházení předpisu zákona k uzavření volných prostorů s ohledem na zjištěný stávající zvyk nemůže býti řeči, neboť otázka, na které straně postaveny jsou chlěvy, na platnost onoho zvyku nemůže míti vlivu, i když snad je příčinou vzniku tohoto zvyku.

Čís. 3473.

Nenaléhal-li kupitel, najmě za kolísající měny, po delší dobu na dodání zboží, není již oprávněn, domáhati se plnění.

(Rozh. ze dne 5. února 1924, Rv II 677/23.)

Žalobce objednal dne 3. dubna 1922 od žalované zboží k promptnímu dodání. Kupní cena byla smluvena v Kč nebo polských markách dle pevného kursu 1 Kč = 70 Mp. Žalovaná dodala dne 4. května 1922 zboží až na dveřní závěsy, jichž dodání domáhal se žalobce dne 30. července 1922. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Procesní soud vzal ohledně objednávky ze dne 3. dubna 1922 za prokázáno, že žalobce vzdal se mlčky dodatečné dodávky 3.000 kusů normálních dveřních závěsů. Prvnímu soudu nelze přisvědčiti v tom, že vzdání se žalobcovu nutno spatřovati již v tom, že proti předpisům čl. 355 obch. zák. neuplatňoval ihned svých práv proti prodávající žalované, poněvadž oznámení, nařízené čl. 356 obch. zák., jest na straně kupitelově nutno jen tehdy, když místo plnění chce žádati náhradu škody neb od smlouvy ustoupiti; trvá-li však na splnění smlouvy, čemuž je tak v tomto případě, může se vůči prodávajícímu prodávateli z počátku odmlčeti; pouze nesmí mlčeti příliš dlouho, poněvadž z takového dlouhého trpného chování lze usuzovati na jeho vůli, že upouští od nároku na plnění. Než takové dlouho trvající mlčení žalobcově lze seznati skutečně z jeho korespondence. Přes to, že žalobci podle jeho dopisu ze dne 8. května 1922 bylo známo, že z celkové objednávky ze dne 3. dubna 1922 chybí ony dveřní závěsy a ačkoliv mu podle jeho žalobních tvrzení právě záleželo na těchto dveřních závěsech, přece jich v žádném ze svých následujících dopisů ze dne 15. května, 5. června, 9. července a 18. července 1922 nereklamoval; proto nutno v tomto trvalém trpném chování žalobcově spatřovati jeho úmysl, netrvati již na dodatečné dodávce, to tím více, že též žalovaná ve svých dopisech ze dne 9. května, 13. května, 20. května, 30. května, 22. června, 27. června, 5. července, 15. července a 28. července rovněž se nezmínila o 3.000 dveřních závěsech.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Náhled odvolacího soudu opírá se právem o judikaturu tohoto Nejvyššího soudu, shodnou s rozhodnutím ze dne 28. ledna 1919, č. j. Rv II 5/19, otištěným pod čís. 26 sbírky Dr. Vážný. Na zásadě, vyslovené tímto rozhodnutím trvá Nejvyšší soud i v tomto sporu. Při úvaze o tom, zda žalovaná strana mohla předpokládati odstoupení žalobcovu od koupě dveřních závěsů, bylo přihlédnuto ke všem zjištěným okolnostem. Žalobce koupil od žalované zboží a vymínil si placení kupní ceny buď v Kč anebo Mp podle pevného kursu. Ježto tehdy kursy měn, mezi něž náležela i měna polská, vydány byly náhlým a značným poklesům, je nutně usouditi, že kupní smlouva, za těchto podmínek sjednaná, vyžadovala rychlého splnění, by prodávatel nepřišel ke škodě placením kupní ceny podle kursu, neodpovídajícího skutečné výši. Zboží mělo býti dodáno »promptně«, žalobce však hned po koupi žádal, by zásilka zboží byla odložena do počátku května, počátkem tohoto měsíce žádal opětně, by zboží nebylo vůbec zasláno, hrozil, že je vrátí, a vrátil dokonce

fakturu, když však žalovaná nepřistoupila na zrušení kupu ohledně zaslání již zboží, domáhal se aspoň slevy z kupní ceny. V téže době psal žalobce žalované straně řadu dopisů, v žádném z nich nezmiňoval se však o dveřních závěsech, též v dopise ze dne 6. července 1922 požadoval jen zaslání zbytkového zboží bez bližšího označení, v následných dopisech není však o závěsech ani zmínky. Podle spisů klesal kurs Mp rychle, koupě ze dne 3. dubna 1922 stala se podle kursu 1 : 70, objednávka ze dne 8. června 1922 již podle kursu 1 : 74, dopisem ze dne 15. července téhož roku požaduje žalovaná placení kupní ceny za jiné zboží podle kursu 1 : 90. Žalobce dožaduje se v dovolání jistého minima vzájemné důvěry a loyality v pojmání vzájemných projevů, avšak totéž minimum vylučovalo na jeho straně, by teprve dopisem ze dne 30. července 1922 domáhal se výslovně dodávky dveřních závěsů prodaných 3. dubna 1922 podle smlouveného kursu 1 : 70. Nezáleží na tom, že od koupě do této doby uplynuly teprve 4 měsíce, neboť vzhledem k uvedeným skutečnostem postačila i tato krátká doba, by druhá strana mohla právem vykládati si mlčení žalobce jako odstup od smlouvy, to tím spíše, když podle skutkových zjištění žalobce ani při rozmluvě dne 8. června 1922 nezminil se o této dodávce. Dodatné požadování zboží příčí se proto zásadě věrnosti a bezelstnosti a nelze žalovanou stranu odsouditi k tomuto plnění.

Čís. 3474.

Nedostatek knihovního vlastnictví neodnímá pasivního oprávnění k žalobě zápůrčí.

Výraz »osobuje« v §u 523 obč. zák. jest vykládati dle účelu a potřeb ochrany vlastnictví. Žalobou dle §u 523 obč. zák. může býti stíhán i ten, kdo vlastnictví druhého rušil určitým neoprávněným úkonem, sobě z toho však práva neosobuje, jakož i ten, kdo sám do vlastnictví druhého nezasáhl, avšak protiprávní zásah osoby třetí schvaluje, když dle poměru, v kterém jest k této třetí osobě, dlužno za to míti, že si tento její zásah za vlastní držbu počítá a přičítá sobě na prospěch pro nabytí příslušného práva.

(Rozh. ze dne 5. února 1924, Rv II 713/23.)

Žalobu manželů K-ových, že žalovaný tím, že v roce 1922 svážel seno a pohanku se své louky parc. čís. 901 v H. přes louku žalobců parc. čís. 903 v H., porušil žalobce v jejich neomezeném vlastnickém právu k této parcele, že mu nepřísluší právo služebnosti přes louku žalobců, že jest povinen to uznati a dalšího ježdění přes parcelu 903 se zdržeti, procesní soud prvního stádu zamítl, zjistiv, že žalovaný po parcele žalobců vůbec nejezdil, že tak učinili jen jeho příbuzní, to však nikoliv jeho jménem nebo v jeho prospěch. Odvolací soud rozsudek potvrdil a uvedl mimo jiné v důvodech: Odvolací soud nepřisvědčuje názoru prvního soudu v tom ohledu, že žaloba dle §u 523 obč. zák., o kterou se tu jedná, může býti podána jen proti knihovnímu